

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 19/2015-27

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. marca 2015 v senáte zloženom z predsedu Rudolfa Tkáčika, zo sudkyne Jany Baricovej a zo sudcu Ľubomíra Dobríka v konaní o sťažnosti Centra ekologických informácií, Suché mýto 19, Bratislava, zastúpeného advokátskou kanceláriou Bardač s. r. o., Búdková 4, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ Mgr. Róbert Bardač, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 3 SžI 27/2013 a jeho uznesením zo 6. mája 2014 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo Centra ekologických informácií na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 3 SžI 27/2013 a jeho uznesením zo 6. mája 2014 porušené boli.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 SŽi 27/2013 zo 6. mája 2014 z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je p o v i n n ý uhradiť Centru ekologických informácií trovy konania v sume 518,76 € (slovom päťstoosemnásť eur a sedemdesiatšesť centov) na účet jeho právnej zástupkyne advokátskej kancelárie Bardač s. r. o., Búdková 4, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. augusta 2014 doručená sťažnosť Centra ekologických informácií, Suché mýto 19, Bratislava (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 SŽi 27/2013 a jeho uznesením zo 6. mája 2014 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uvádza:

«... sa v konaní vedenom na Krajskom súde v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) pod sp. zn. 7 S/132/2013 domáhal preskúmania zákonnosti fiktívneho rozhodnutia starostu obce [REDAKOVANÉ] so sídlom [REDAKOVANÉ] (ďalej len „obec“), ktoré vydala obec v správnom konaní o sprístupnenie informácií podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 211/2000 Z. z.“). Súčasne sa sťažovateľ domáhal aj zrušenia prvostupňového fiktívneho rozhodnutia obce vydaného v tomto správnom konaní.

Krajský súd rozsudkom zo dňa 11. septembra 2013, č. k. 7 S/132/2013-72 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) žalobou napadnuté odvolacie fiktívne rozhodnutie, ako aj prvostupňové fiktívne rozhodnutie zrušil a vrátil vec obci na ďalšie konanie. Súčasne rozhodol samostatným výrokom o trovách konania (ďalej len „výrok o trovách konania“), pričom sťažovateľovi nepriznal právo ich náhradu v zmysle § 250k ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“). Vzhľadom na to podal sťažovateľ proti výroku o trovách konania odvolanie, v ktorom navrhol zmeniť výrok o trovách konania. O odvolaní rozhodol najvyšší súd napadnutým rozhodnutím tak, že odvolanie podané proti rozsudku krajského súdu odmietol ako oneskorene podané. Rozhodnutie odôvodnil najvyšší súd tým, že sťažovateľ podal odvolanie proti rozsudku krajského súdu oneskorene, pretože ho podal 6. novembra 2013, kým posledným dňom na podanie odvolania bol 5. november 2013.

Sťažovateľ však podal odvolanie proti rozsudku krajského súdu včas ešte dňa 5. novembra 2013 podaním podpísaným zaručeným elektronickým podpisom cez portál eŽaloby. Vyplýva to z potvrdzujúceho e-mailu zaslaného z portálu eŽaloby právnenému zástupcovi sťažovateľa dňa 5. novembra 2013 o 23,43 h (číslo podania 0903330113). Sťažovateľ má teda za to, že odvolanie podal včas a nebol dôvod pre jeho odmietnutie.»

Sťažovateľ ďalej v sťažnosti poukazuje na to, že:

«Najvyšší súd odmietol odvolanie sťažovateľa podané proti rozsudku krajského súdu z jediného dôvodu a to z dôvodu, že sťažovateľ podal odvolanie oneskorene dňa 6. novembra 2013 namiesto toho, aby odvolanie podal najneskôr 5. novembra 2013, t. j. v posledný deň lehoty.

Z prílohy č. 2 však jednoznačne vyplýva, že sťažovateľ podal odvolanie proti rozsudku krajského súdu včas dňa 5. novembra 2013. V potvrdení doručenom sťažovateľovi dňa 5. novembra 2013 o 23,43 h (príloha č. 2) sa explicitne uvádza, že „Vyššie uvedený dátum je určujúci pre posúdenie dodržania lehoty na vykonanie podania, ak je táto lehota ustanovená zákonom alebo určená súdom“. Sťažovateľ nemôže zodpovedať za to, že súdna kancelária, resp. podateľňa vyznačila na došlo odvolaní sťažovateľa nesprávne ako dátum

doručenia odvolania dátum 6. november 2013 namiesto správneho dátumu doručenia, ktorým bol 5. november 2013.

Najvyšší súd teda vyhodnotil splnenie podmienky prípustnosti odvolania proti rozsudku krajského súdu nesprávne, pretože sťažovateľ podal odvolanie proti rozsudku krajského súdu včas. Za týchto okolností nemal najvyšší súd podané odvolanie odmietnuť, ale mal odvolanie riadne prejednať a učiniť tým zadosť základnému právu sťažovateľa na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy a právu na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Tým, že najvyšší súd odmietol odvolanie sťažovateľa podané včas, je postup najvyššieho súdu a napadnuté rozhodnutie v priamom rozpore s požiadavkami, ktoré zakotvuje čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.»

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa Centra ekologických informácií na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 6. mája 2014, sp. zn. 3 Sž/27/2013, a postupom, ktorý jeho vydaniu predchádzal, porušené bolo.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 6. mája 2014, sp. zn. 3 Sž/27/2013, sa zrušuje a vec sa vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.“

Okrem uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby mu ústavný súd priznal aj náhradu trov konania.

Uznesením sp. zn. III. ÚS 19/2015 z 20. januára 2015 ústavný súd sťažnosť sťažovateľa, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Sž/27/2013 a jeho uznesením zo 6. mája 2014, prijal na ďalšie konanie.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval predsedníčku najvyššieho súdu, aby sa vyjadrila k sťažnosti.

Predsedníčka najvyššieho súdu k svojmu vyjadreniu k sťažnosti doručenému ústavnému súdu 12. decembra 2014 pripojila písomné stanovisko predsedníčky odvolacieho senátu, v ktorom sa okrem iného uvádza:

«Najvyšší súd vo veci vedenej pod sp. zn. 3 Sži/27/2013 odmietol odvolanie sťažovateľa voči rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 7S/132/2013-72 zo dňa 11. 09. 2013, ktorým bolo zrušené fiktívne rozhodnutie starostu Obce Kalša zo dňa 06. 05. 2013, ako aj fiktívne rozhodnutie Obecného úradu Kalša zo dňa 02. 04. 2013 a vec bola vrátená starostovi Obce Kalša na ďalšie konanie. Najvyšší súd odmietol odvolanie sťažovateľa z dôvodu, že bolo podané oneskorene.

Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti uvádza, že odvolanie proti rozsudku krajského súdu podal včas ešte dňa 05. 11. 2013 podaním podpísaným zaručeným elektronickým podpisom cez portál eŽaloby. Uvedená skutočnosť vyplýva z potvrdzujúceho e-mailu zaslaného z portálu eŽaloby právnemu zástupcovi sťažovateľa dňa 05. 11. 2013 o 23:43 hod. (číslo podania 0903330113). Sťažovateľ má teda za to, že odvolanie podal včas a nebol dôvod pre jeho odmietnutie.

K uvedenému Najvyšší súd Slovenskej republiky uvádza, že po kontrole obsahu predmetného súdneho spisu vo veci sp. zn. 3 Sži/27/2013, ako aj spisu Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 7S/132/2013, najvyšší súd pri posudzovaní včasnosti podaného odvolania vychádzal z obsahu spisu krajského súdu a zo skutočnosti, že napadnutý rozsudok bol právnemu zástupcovi sťažovateľa doručený dňa 21. 10. 2013, lehota na podanie odvolania začala sťažovateľovi plynúť dňa 22. 10. 2013 a posledný deň tejto lehoty pripadol na deň 05. 11. 2013 (utorok). Najvyšší súd pri rozhodovaní vychádzal z obsahu súdneho spisu, konkrétne l. č. 94, kde sa uvádza dátum a čas odoslania potvrdenky o prijatí podania číslo 0903330113 – 06. 11. 2013 o 12:00:21 AM, ako aj l. č. 95, kde sa uvádza dátum a čas odoslania potvrdenky o overení zaručeného elektronického podpisu – 06. 11. 2013 o 12:57:23 PM. Na prvej strane podaného odvolania sťažovateľa l. č. 82 je spísaný úradný záznam o tom, že predmetné odvolanie bolo zaslané cez portál eŽaloby podpísané

zaručeným elektronickým podpisom. Nenachádza sa tam však žiadny údaj o presnom dátume a čase podania predmetného odvolania. Rovnako aj z pokynu pre kanceláriu na vyhotovenie predkladacej správy l. č. 98, kde je uvedená poznámka, že predmetné odvolanie bolo podané oneskorene a na predkladacej správe Najvyššiemu súdu SR je uvedený dátum podania odvolania sťažovateľa 06. 11. 2013.

Vo vzťahu k sťažovateľom namietanej skutočnosti, že odvolanie proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 7 S/132/2013-72 zo dňa 11. 09. 2013 podal včas, a teda dňa 05. 11. 2013, o čom priložil aj potvrdenie doručené sťažovateľovi dňa 05. 11. 2013 o 23:43 hod., kde je uvedený: „Vyššie uvedený dátum je určujúci pre posúdenie dodržania lehoty na vykonanie podania, ak je táto lehota ustanovená zákonom alebo určená súdom“ najvyšší súd uvádza, že predmetné podanie, kde bol uvedený dátum podania odvolania dňa 05. 11. 2013 o 23:43 hod. nie je a nebolo obsahom súdneho spisu a najvyšší súd o ňom v čase rozhodovania nemal vedomosť. Z viacerých listín obsahu súdneho spisu vyplývala skutočnosť, že predmetné odvolanie bolo podané oneskorene, a preto najvyšší súd rozhodol, tak ako je uvedené v uznesení najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sž/27/2013 zo dňa 06. 05. 2014.»

K uvedenému vyjadreniu k sťažnosti zaujal sťažovateľ stanovisko doručené ústavnému súdu 18. februára 2015, v ktorom sa okrem iného uvádza:

„... že Najvyšší súd Slovenskej republiky pri rozhodovaní o odmietnutí odvolania proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 11. septembra 2013, č. k. 7S/132/2013-72 vychádzal z obsahu súdneho spisu, konkrétne č. l. 94, na ktorom sa uvádza dátum a čas odoslania potvrdenky o prijatí podania č. 0903330113 a to 6. 11. 2013 o 12:00:21 AM, t. j. 21 sekúnd po uplynutí lehoty na podanie odvolania a z č. l. 95, kde sa uvádza dátum a čas odoslania potvrdenky o overení zaručeného elektronického podpisu 6. 11. 2013 o 12:57:12 PM, t. j. 12 hodín a 57 minút po uplynutí lehoty na podanie odvolania. Zo stanoviska porušovateľa tiež vyplýva, že na prvej strane podaného odvolania bol urobený úradný záznam o tom, že odvolanie napadlo cez portál eŽaloby bez údajov o presnom dátume a čase podania odvolania.

Sťažovateľ sa domnieva, že uvedené skutkové okolnosti nemôžu byť z hľadiska účinkov a posudzovania včasnosti odvolania na ťarchu sťažovateľa, ktorý využil pri

podávaní odvolania portál eŽaloby, prostredníctvom ktorého svoje odvolanie podal. Sťažovateľ nenamieta pravdivosť údajov o vyhotovení potvrdenia o prijatí podania na č. l. 94, nakoľko tento časový údaj len vyjadruje skutočnosť, kedy bolo potvrdenie o prijatí podania vyhotovené, t. j. nevyjadruje skutočnosť, kedy bolo podanie (odvolanie) podané.

S prípustným použitím analógie teda ide o rovnakú situáciu ako v prípade podania poštovej zásielky, kedy je relevantné len to, či zásielka bola podaná na poštovú prepravu včas najneskôr v posledný deň lehoty, nie skutočnosť, kedy adresát (napr. súd) otláčí na doručenkú zásielku prezenčnú pečiatku s dátumom prevzatia zásielky, resp. inak povedané, kedy vyhotoví potvrdenie o prijatí podania.

Sťažovateľ preto zastáva názor, že pri posudzovaní tejto otázky je potrebné vychádzať z e-mailového potvrdenia, ktoré bolo po podaní odvolania doručené právnomu zástupcovi sťažovateľa dňa 5. 11. 2013 o 23:43 h v súlade s technickými nastaveniami portálu eŽaloby (tieto technické nastavenia spočívajú vtom, že každému odosielateľovi podania cez portál eŽaloby je hneď po odoslaní podania doručený e-mail s časom odoslania podania). Sťažovateľovi nie je známe, že adresát (v tomto prípade Krajský súd v Košiciach), ktorému je doručované podanie z portálu eŽaloby neobdrží informáciu o skutočnom čase odoslania podania podávaného cez tejto portál. Každopádne však sťažovateľ zastáva názor, že táto skutočnosť by nemala byť na jeho ujmu účastníka konania a to o to viac, ak v samotnom potvrdení sa uvádza, že dátum v tomto potvrdení uvedený (5. 11. 2013) je rozhodujúce z hľadiska plynutia zákonných lehôt. S poukazom na to aj po predložení stanoviska porušovateľa sťažovateľ považuje svoju sťažnosť za dôvodnú v celom rozsahu.“

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľ namietá porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktorým bolo jeho odvolanie proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) odmietnuté ako podané oneskorene.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

V zmysle čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo prejednaná súdom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97). Z toho vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k obom označeným právam v zásade identické (IV. ÚS 147/08).

Pokiaľ ide o základné práva a slobody, ústava rozdeľuje ochranu ústavnosti medzi všeobecné súdy a ústavný súd. Systém tejto ochrany je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 142 ods. 1 ústavy), a to

tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy).

Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutie všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/01).

Ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane zdôraznil, že nezávislé rozhodovanie všeobecných súdov sa má uskutočňovať v ústavou a zákonom ustanovenom procesnoprávnom, ako aj hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec súdneho rozhodovania tvoria predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu, ktoré sú vyvoditeľné z čl. 46 a nasl. ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Všeobecný súd by mal v argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať na jeho celkovú presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premís došiel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé. Všeobecný súd musí súčasne vychádzať z toho, že práve on má poskytovať v občianskom súdnom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv

a oprávnených záujmov účastníkov [§ 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“); napr. IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09].

Uvedené zásady vzťahov ústavného súdu a všeobecných súdov pri ochrane ústavnosti, ktoré možno vyvodíť z doterajšej konštantnej judikatúry ústavného súdu, boli relevantné aj v danej veci, pričom úlohou ústavného súdu bolo zistiť, či napadnuté uznesenie najvyššieho súdu a postup, ktorý predchádzal jeho vydaniu, sú z ústavného hľadiska akceptovateľné a udržateľné.

Sťažovateľ svoj názor, že najvyšší súd napadnutým uznesením a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, porušil ním označené práva podľa ústavy a dohovoru, zakladá na tom, že najvyšší súd pri preskúmaní splnenia zákonnej požiadavky včasnosti ním podaného odvolania proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 7 S 132/2013 z 11. septembra 2013 neprihliadal na ním (v posledný deň lehoty) urobené elektronické podanie. Sťažovateľ tvrdí, že podal a doručil svoje odvolanie v súlade s platnými procesnoprávnymi pravidlami 5. novembra 2013 o 23.43 h prostredníctvom portálu eŽaloby, pričom podanie bolo podpísané zaručeným elektronickým podpisom. Uvedené tvrdenie sťažovateľ preukazuje potvrdzujúcim mailom z portálu e-Žaloby.

Podľa § 57 ods. 2 OSP lehoty určené podľa týždňov, mesiacov alebo rokov sa končia uplynutím toho dňa, ktorý sa svojím označením zhoduje s dňom, keď došlo k skutočnosti určujúcej začiatok lehoty, a ak ho v mesiaci niet, posledným dňom mesiaca. Ak koniec lehoty pripadne na sobotu, nedeľu alebo sviatok, je posledným dňom lehoty najbližší nasledujúci pracovný deň.

Podľa § 57 ods. 3 OSP lehota je zachovaná, ak sa posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť.

Podľa § 42 ods. 1 OSP podanie možno urobiť písomne, ústne do zápisnice, elektronickými prostriedkami alebo telefaxom. Podanie obsahujúce návrh vo veci samej

alebo návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktoré bolo urobené elektronickými prostriedkami, treba doplniť písomne alebo ústne do zápisnice najneskôr do troch dní; podanie, ktoré bolo podpísané zaručeným elektronickým podpisom, doplniť netreba. Podanie urobené telefaxom treba doplniť najneskôr do troch dní predložením jeho originálu. Na podania, ktoré neboli v tejto lehote doplnené, sa neprihliada.

Podľa § 204 ods. 1 OSP odvolanie sa podáva do 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje.

Ústavný súd považuje za potrebné najprv uviesť, že samotná otázka, či odvolanie sťažovateľa smerujúce proti uzneseniu krajského súdu z 31. júla 2012 bolo podané včas, a teda v súlade s procesnoprávnymi predpismi, je skutková otázka, ktorej preskúmavanie ústavným súdom je vo všeobecnosti limitované jeho ústavným postavením.

Ústavný súd vo svojej doterajšej judikatúre už uviedol, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v zásade nie je skutkovým súdom, ktorý by vykonával dokazovanie na zistenie skutkového stavu, ktorým by mohol či mal odhaľovať pravdivosť skutkových tvrdení (I. ÚS 200/2011). Ústavný súd v tejto súvislosti tiež uvádza, že aj podľa rozhodovacej činnosti Komisie pre ľudské práva (sťažnosť č. 6172/73, X. v. United Kingdom, sťažnosť č. 10000/83, H. v. United Kingdom) sa pod spravodlivým súdnym procesom na účely čl. 6 dohovoru v žiadnom prípade nechápe právo účastníka súdneho konania na preskúmanie toho, akým spôsobom vnútroštátny súd hodnotil právne a faktické okolnosti konkrétneho prípadu. Uvedené platí v zásade aj pre prípad zisťovania včasnosti podaného opravného prostriedku.

V okolnostiach posudzovanej veci ústavný súd považuje za vhodné poukázať na právne názory samotného najvyššieho súdu vyjadrené v jeho doterajšej judikatúre k problematike doručovania elektronických podaní. Najvyšší súd v uznesení sp. zn. 3 Obdo 7/2012 z 29. februára 2012 v súvislosti s posudzovaním doručenia elektronických podaní okrem iného uviedol, že „za urobené sa považujú momentom ako

dôjdu na elektronickú adresu určenú pre súd, bez ohľadu nato, kedy bude došlý elektronický dokument spracovaný (vytlačeníím zhmotnený, zaevidovaný, ďalej odoslaný atď.)... Keďže elektronické adresy sú aktívne bez prerušenia 24 hodín denne, nie je možnosť robiť podania takouto formou obmedzená úradnými hodinami súdov.“.

Ústavný súd po analýze predloženého spisu krajského súdu a príloh pripojených k sťažnosti konštatuje, že vzhľadom na to, že odvolanie sťažovateľa proti rozsudku krajského súdu z 11. septembra 2013 bolo nepochybne podané elektronicky so zaručeným elektronickým podpisom, bolo povinnosťou najvyššieho súdu v súlade s už citovanými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku, ako aj s už citovanou vlastnou judikatúrou prihliadať na takéto podanie a náležitým spôsobom sa vysporiadať v prvom rade s otázkou, či uvedené elektronické podanie bolo urobené včas. Preto, pokiaľ najvyšší súd pri posudzovaní včasnosti odvolania túto skutočnosť riadne neoveril a vychádzal iba z obsahu predloženého súdneho spisu krajského súdu, ktorý podľa vyjadrenia najvyššieho súdu „*údaj o presnom dátume a čase podania predmetného odvolania neobsahoval*“, dopustil sa takého procesného pochybenia, ktoré zbavilo sťažovateľa prístupu k súdu, teda možnosti, aby najvyšší súd ako odvolací súd preskúmal ním podaný opravný prostriedok (odvolanie), pričom v konkrétnych okolnostiach posudzovaného prípadu ide o také závažné pochybenie, ktoré je z ústavného hľadiska neakceptovateľné a neudržateľné. Ústavný súd preto rozhodol, že najvyšší súd napadnutým uznesením, ako aj postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, porušil základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

Na uvedený právny záver, ako už bolo uvedené, nemá vplyv skutočnosť, že najvyšší súd pri rozhodovaní o odvolaní nemal k dispozícii elektronické podanie odvolania sťažovateľa, pretože sa nenachádzalo v predloženom spise krajského súdu. Táto skutočnosť nemôže byť pričítaná na farchu účastníka konania (sťažovateľa), ktorý sa ochrany svojich práv a oprávnených záujmov domáha spôsobom ustanoveným zákonom.

III.

V zmysle čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie.

V zmysle § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa základné právo alebo sloboda porušili rozhodnutím alebo opatrením, ústavný súd také rozhodnutie alebo opatrenie zruší.

Podľa § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd sťažnosti vyhovie, môže vrátiť vec na ďalšie konanie.

Vzhľadom na to, že ústavný súd rozhodol, že postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 SžI 27/2013 a jeho uznesením zo 6. mája 2014 bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, bolo potrebné zároveň v zmysle čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhodnúť o jeho zrušení a v záujme efektívnej ochrany práv sťažovateľa aj vrátiť vec v zmysle § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie (bod 2 výroku tohto nálezu).

Po zrušení napadnutého uznesenia najvyššieho súdu a vrátení veci na ďalšie konanie bude najvyšší súd povinný opätovne rozhodnúť o odvolaní proti rozsudku krajského súdu, pričom bude viazaný právnymi názormi ústavného súdu vyjadrenými v časti II tohto nálezu (§ 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku jeho právneho zastúpenia v konaní o jeho sťažnosti advokátskou kanceláriou Bardač s. r. o., Búdková 4, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ Mgr. Róbert Bardač. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal pri prvých dvoch úkonoch právnej služby z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2013, ktorá bola 804 €, a pri treťom úkone právnej služby vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2014, ktorá bola 839,83 €.

Úhradu priznal za tri úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie sťažnosti a stanovisko k vyjadreniu predsedu okresného súdu) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Úhrada za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2014 a za jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2015 predstavuje spolu s režijným paušálom (2 x 8,04 € a 1 x 8,39 €) sumu 432,26 €. Keďže advokátska kancelária Bardač s. r. o., Bratislava, je platkyňou dane z pridanej hodnoty [ďalej len „DPH“ (na základe predloženej fotokópie osvedčenia o registrácii pre DPH)], uvedená suma bola zvýšená o DPH vo výške 20 % podľa § 18 ods. 3 vyhlášky a podľa zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov. Trovy právneho zastúpenia vrátane započítania DPH a režijného paušálu boli priznané v celkovej sume 518,76 €.

Priznanú úhradu trov konania je najvyšší súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP) v lehote uvedenej v bode 3 výroku tohto nálezu.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, je potrebné pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. marca 2015